

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

23. Aargang Nr. 2 Maj 2004

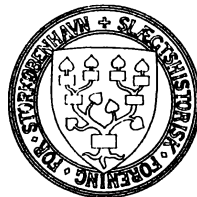

Carl Emil Offert Lytzen's datter Rigmor i Grønlandsdragt, som søsteren havde syet til hende.

*Dragten er skænket af Rigmors datter Kirsten Lindhard, der bor i USA,
til The Smithsonian Museum i Washington, hvor den befinder sig den dag i dag.*

Billedet er af RigmorLytzen fra ca. 1894

**Slægtshistorisk forening
for Storkøbenhavn.**
<http://www.genealogi-kbh.dk/>

Stiftet den 7. januar 1977.

Formand:	Anna Margrethe Krogh-Thomsen. Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke.	Tlf: 4717 9251 E-mail: krogh@get2net.dk
Kasserer:	Erling Dujardin Digehuset 5, st.1. 2670 Greve.	Tlf: 4390 8625 Girokonto: 220-8628 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Sekretær	Gyda Mølsted Ajax Alle 18 , 2650 Hvidovre.	Tlf: 3649 2878 E-mail: harald-gyda@adr.dk
Ansvarshavende redaktør:	Gitte Bergendorff Høstbo Obovej 14, 2730 Herlev.	Tlf: 4484 9131 E-mail: janhb@mail.danbbs.dk
Bestyrelsesmedlem.	Peter Wodskou Arnesvej 44 2700 Brønshøj.	Tlf: 3828 9475 E-mail:peter.wodskou@get2net.dk
Bestyrelsesmedlem.	Tage Ejbøl Fortvej 206 2610 Rødovre.	Tlf: 3641 1651 E-mail: tagee@ofir.dk
Bestyrelsesmedlem.	Merete Witt Lyshøj Alle 7, 2 sal th. 2500 Valby	Tlf: 36 46 43 71 E-mail: mwitt@jubiimail.dk
Best.suppleant.	Ruth Elsåe Strandhaven 15, 3060 Espergærde	Tlf: 4913 2012 E-mail: ruth-e@mail.tele.dk

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer – 4 gange årligt: Uge 8 – 18 – 32 og 45.
Midt i februar, først i maj, først i august og først i november.

Deadline for forslag til artikler er 18. januar, 31. marts, 8. juli samt 8. oktober.
Prisen for enkelte numre er kr. 15.- (+ forsendelse). Abonnement koster kr. 75.- pr. år inkl. forsendelse.
For udenlandske abonnenter betales desuden porto for forsendelsen..
Tilmelding kan ske ved indbetaling på foreningens girokonto 220 8628.

Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn er: kr. 175.- pr. år, inkl. Slægt & Stavn og 2 numre af Slægten. 2 samboende medlemmer betaler kr. 225.- pr. år.
Gæstebillet til vore foredrag er kr. 20.- pr. gang.
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt efter aftale med redaktionen.
P.S. Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Årsberetning for 2003:

Vor forening havde ved udgangen af 2003 i alt 536 medlemmer, deraf 42 samboende, samt 91 bladabonnenter. En lille tilbagegang på 10 medlemmer, så der er fortsat meget at leve op til. Vi gør alle vort bedste for, at vi kan få en god forening til gavn for vore medlemmer. Hovedparten af nyindmeldelserne kommer via vor hjemmeside. Denne vil jeg komme tilbage til senere. Jeg håber, der fortsat vil ske fremgang, sådan at så mange slægtsforskere som muligt kan få glæde af vore aktiviteter.

Vi har holdt 8 foredrag, som vi plejer, + 1 ekstra den 14. maj.

1. Landbefolkningens registrering.	Erik Kann.
2. Det kongelige Biblioteks billedsamling.	Julie Fryd Johansen.
3. Min egen slægtsforskning.	Charlotte S.H. Jensen.
4. Huse forgår.	Jan Pedersen.
5. Skolemandtaller i det 18. århundrede.	Gary Horlacher.
6. Det gamle København.	Flemming Jensen.
7. Præsentation af Kriminalmuseet.	Jørgen Aasberg.
8. Pastoratarkiverne.	Karsten Gabrielsen.
9. Etik i Slægtsforskning.	Erik Kann.

Forårsudflugten 2003 - Den 10. maj havde vi vores forårsudflugt med ca. 40 deltagere. Turen gik til Assistens kirkegård, hvor vi fik lejlighed til at se en udstilling i det nedlagte kapel. Derefter fik vi forevist en del af de meget spændende gravsteder og hørte om de personer der lå der. Bussen kørte os derefter til "Dueslaget" i Rødovre. Vi skulle have været i sømandsbossens "Den danske Kro", men få dage inden havde de meddelt, at vi alligevel ikke kunne komme på det aftalte tidspunkt, så det blev i "Dueslaget", vi fik frokosten. Vi sad lidt klemt, men jeg tror, at alle blev mætte alligevel. Efter at have strakt ben i Damhustivolis loppemarked gik turen til "Hedeland" ved Hedehusene. Her kom vi ud på en køretur med Veterantoget, på returkørslen fik vi en kraftig byge. Vi fortsatte til "Beredskabsmuseet". Her blev vi hjerteligt modtaget og fik kaffe med kringle. Derefter var vi rundt for at se museet, som vist var ukendt for os alle, samt det spændende anlæg, hvori man trænede til katastrofe- og hjælpearbejde til opgaver i ind- og udland.

Slægtsforskerdag. I 2003 afholdt vi vor slægtsforskerdag den 4. oktober. Det var 12. gang, vi holdt slægtsforskerdag. Denne gang under temaet "Købstadsliv i 1700- og 1800-tallet. Det var et tema, som mange var interesserede i. Der deltog ca. 145 personer. Dagen gik som helhed fint med 4 spændende foredrag. Specielt spændende var foredraget om gravkryperne i Sct. Olai Kirke i Helsingør, hvor vi så

en meget interessant lysbilledserie om nogle af de ting man havde fundet under restaureringen af Sct. Olai Kirke. Det var fjerde gang vi var i Valby Medborgerhus, og vi har nu vænnet os til disse lokaler. Lejen er her på et rimeligt niveau.

Vort blad Slægt & Stavn, kører rigtig fint. Der har været mange spændende artikler i bladet i det forløbne år. Det bliver læst ud over hele landet. Vi får mange nye abonnenter, også fra folk, der bor langt fra københavnsområdet. Vore medlemmer er flinke til at sende forslag til artikler til redaktionen, og det opfordrer vi vore medlemmerne til at blive ved med.

Regeringen har i 2003 desværre vedtaget en lovændring, der fjerner portostøtten til udsendelse af foreningsblade. Det vil ramme vor forening hårdt, vi skal regne med en merudgift på 11-12.000 kr. årlig for udsendelse af vort blad, inkl. almindelig portostigning. År 2004 vil blive specielt hårdt, da vi jo ikke kan lave en kontingentstigning med tilbagevirkende kraft. Netop fordi vi og vore medlemmer er glade for vort blad, vil vi kæmpe for fortsat at kunne udsende det med 4 numre om året. Med den varslede kontingentstigning håber vi på at kunne klare det.

Vor hjemmeside har stadig fremgang, og der er flere forbedringer på vej. Vi bruger en del penge på hjemmesiden, men den er nu engang "foreningens ansigt" udad til. "Anetavlen" bliver også brugt rigtigt flittigt. Men den kan sagtens tåle at blive brugt endnu mere. I skrivende stund har der været 94.946 besøgende på siden. Mange har skrevet indlæg, men jeg håber, at endnu flere vil gøre det i fremtiden. Der er nu kommet et nyt punkt på siden "Hent og print", hvor man kan gå ind og printe forskellige dokumenter og vejledninger ud fra. Det kan f. eks. være vejledningen til FamilySearch og dokumenter med oplysninger, som kan være rare at have på papir. Prøv at se derind, de vil blive lagt som pdf-filer, så de kan printes ens ud på alle printere. Vor linkside er blevet meget stor, så den er nu under grundig omarbejdning, så den kan blive lettere at finde rundt i. Vi prøver at vedligeholde den. Vi er ikke uddannede i dette fag, men vi gør vort bedste. Men det er vor opfattelse, at vi herigennem kan hjælpe flere medlemmer. Ved at vænne os til at bruge vor hjemmeside endnu mere og være flittige til at komme med indlæg og svar, kan vi få et rigtig godt redskab til udveksling af informationer mellem slægtsforskere og andre, der måtte have interesse deri. Vi håber vor hjemmeside stadig må være i udvikling i de kommende år.

Ændrede åbningstider. De ændrede åbningstider på vore arkiver har nu været i kraft i 1 år. 20% mindre åbningstid, det er noget der kan mærkes. Jeg og alle andre, der har deres gang på vore arkiver, kan mærke de forringede vilkår, der er blevet for slægtsforskere. En stor skam for et land som Danmark, der ellers værner om sine kulturværdier. Vi startede en ny underskriftsindsamling i foråret, for at gøre vore

politikere og andre opmærksomme på vor utilfredshed med disse forringede forhold. Foreninger fra hele landet hjalp til.

Tirsdag den 9. september havde en lille delegation på 7 personer fået foretræde for kulturminister Brian Mikkelsen. Her afleverede vi de 1.990 underskrifter vi havde fået indsamlet, og samtidig fik vi en god saglig samtale med kulturministeren. Herunder blev det røbet, at det inden længe ville blive offentliggjort, hvor Rigsarkivet fremover skulle placeres. Det var et godt møde, hvor vi fik gjort Kulturministeren opmærksom på slægtsforskernes synspunkter.

Rigsarkivet. Onsdag den 1. oktober kom den længe ventede nyhed om Rigsarkivets fremtidige beliggenhed på DSB's tidligere godsbanegård, tæt på Københavns Hovedbanegård. Det er et rigtig godt valg, som vi kun kan være godt tilfredse med. Nu ser vi frem til, at byggeriet også bliver godt og brugervenligt, så rigtig mange kan få glæde af det i fremtiden. Jeg er sikker på at vor indsats i disse 2 store underskriftsindsamlinger ikke har været forgæves.

Bestyrelsesmøder er afholdt på skift hos de enkelte medlemmer af bestyrelsen og er derfor ikke nogen udgift for foreningen. Det er gode saglige møder, hvor vi prøver at udnytte tiden bedst muligt. Så der er ikke tid til megen "snak udenom".

Jeg er selv utrolig glad for vores bestyrelse. Den er blandet sammensat, hvor vi alle har forskellige evner. Vi har delt opgaverne iblandt os, så alle bliver involverede og har et ansvar for deres opgave. Ved vore bestyrelsesmøder, (eller pr. telefon og e-mail) får jeg så tilbagemelding fra de forskellige. Vi har haft lidt sygdom og frafald i det forløbne år, men jeg håber, at vi i bestyrelsen snarest kan være fuldtallige igen.

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger - SSF. Vi har ikke mærket til megen støtte fra SSF's side i det forløbne år, men det skal nok gå fremad. SSF udgiver nu et nyhedsbrev, som er udkommet 3 gange. Vi får i vor forening bladet Slægten 2 gange årlig. I Slægten kan vi se hvilke aktiviteter der foregår rundt omkring i andre foreninger og måske tage på besøg der. I Københavnsområdet og Nordsjælland er der omkring 7 forskellige foreninger og flere nye dukker op, vi ønsker tillykke med det. Bladet Slægten og de andre gode nyttige hæfter, som udgives, er en god hjælp for almindelige slægtsforskere.

Jeg takker for godt samarbejde i det forløbne år både til vore medlemmer og den øvrige bestyrelse. En særlig tak til de mange, der hjælper til ved mødernes start og slut. Ligeledes tak til de personer udenfor vor forening, som vi har samarbejdet med. En speciel tak til ledelsen af kirkebygningen her, som har åbnet dørene for os, så vi kan holde vore møder under disse gode forhold.

AMKT

Generalforsamlingen den 10. marts 2004

Formanden Anna Margrethe Krogh-Thomsen bød velkommen.

a. Valg af dirigent

Jørgen Bach Nielsen blev foreslået og valgt.

Han konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.

b. Formanden aflægger beretning for det forløbne år

Formanden aflagde sin beretning. Denne blev godkendt med applaus.

c. Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse.

Kassereren aflagde regnskab.

Der kom en reaktion fra et medlem vedrørende de nye udgifter til udsendelse af Slægt og Stavn. Forslaget gik ud på, at bladet fremover skulle lægges på møderne til afhentning. Formanden udtalte, at det var en uoverkommelig opgave, da oplaget på bladet er 750 eksemplarer. Det vil overhovedet ikke kunne lade sig gøre. Med denne forklaring stillede medlemmet sig tilfreds.

Herefter blev regnskabet godkendt med applaus.

d. Behandling af indkomne forslag

Der var ikke indkommet forslag.

e. Fastlæggelse af kontingent for det kommende kalenderår

Formanden oplyste, at udgifterne til udsendelse af Slægt og Stavn og Slægten i år vil "æde" overskuddet op. Vi vil kæmpe for, at Slægt og Stavn fortsat kan udkomme.

Bestyrelsen foreslog, at kontingentet skulle stige med kr. 50 pr. år. Dette blev modsagt af et medlem, som mente, at kontingentet kun skulle stige med kr. 25 pr. år.

Dirigenten bad forsamlingen stemme om hvilket forslag, der skulle gælde.

Forsamlingen stemte for bestyrelsens forslag, som herefter blev godkendt.

f. Valg af medlemmer til bestyrelsen & 1 suppleant

Gyda Mølsted, Gitte Bergendorff Høstbo, Tage Ejbøl og Merete Witt samt suppleanten Ruth Elsøe blev alle genvalgt.

g. Valg af revisor & 1 revisorsuppleant

Bent Jensen blev genvalgt som revisor og Alice Gottschalck blev genvalgt som revisorsuppleant.

h. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger.

Dirigenten afsluttede generalforsamlingen og takkede for god ro og orden.

Formanden takkede dirigenten for den gode ledelse af generalforsamlingen.

Georg Agerby roste bestyrelsen for det gode arbejde, som blev gjort for foreningen.

Referent: Gyda Mølsted

Tiltrådt: Jørgen Bach Nielsen

REGSKAB FOR ÅRET 2003

INDTÆGTER:

		2002
Årets kontingent	89.093,50	66.268,00
Renter	549,16	1.108,67
Slægtsforskerdag	4.870,00	9.193,75
Indtægter	24.289,00	41.300,50
Udgifter	19.419,00	32.106,75
Gæstekort	780,00	320,00
Bladsalg	470,00	2.700,00
	95.762,66	
	<u>13.602,80</u>	
- overskud	82.159,86	
	=====	

Samlet inventar: Videokanon, overheadprojektor, lysbilledapparat, scanner, mikrofoner og lærred med tilhørende adaptore til projektorerne.

AKTIVER:

Kontantbeholdning	2.259,00
Girokonto	6.641,94
Lønkonto	4.850,20
Højrentekonto	33.417,82
Uafsluttet arrangement	<u>1.800,00</u>
	48.968,96
	=====

UDGIFTER:

		2002
Medlemsmøder	7.100,00	4.500,00
Årsmøder	1.656,00	1.230,00
Slægt & Stavn	16.198,50	19.776,30
Udgifter	26.698,50	24.675,30
Indtægter	10.500,00	4.899,00
Udflugt	2.750,00	1.412,00
Udgifter	12.550,00	12.812,00
Indtægter	9.800,00	11.400,00
Kontingent SSF m.fl.	10.183,00	9.449,25
Inventar	220,00	23.486,38
Repræsentation	1.166,00	2.108,50
Tidsskrifter og bøger	- 18,00	480,50
Kontorartikler	3.111,99	9.627,56
Porto og gebyrer	21.601,37	19.578,72
Internet	16.050,50	13.843,28
Slægten	<u>2.140,50</u>	1.468,00
	82.159,86	
	=====	

PASSIVER:

Egenkapital pr. 1.1.2003	6.429,16
Årets overskud	<u>13.602,80</u>
	20.031,96
Forudbetalt kontingent for 2004	<u>28.937,00</u>
	48.968,96
	=====

Pr. 31.12.2003 havde foreningen 536 medlemmer (heraf 42 samboende), samt 91 bladabonnenter.
Regnskabet er revideret og afstemt med de foreliggende bilag. - **Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn:**

Greve, 15. februar 2004 Erling Dujardin, kasserer.

Hvidovre, 6. marts 2004 Bent Jensen, foreningsvalgt revisor

Hvor gammel var Bitte-Karen i 1860?

Meget afsides og paa en af de store Heder i Randers Amt boede i Aaret 1860 en gammel Mand ved navn Søren, og hans Kone kaldtes i Omegnen for Bitte-Karen. Da Søren tjente som Røgter paa en Mølle i Sognet, saa var Konen ene hjemme, og hun gik da saadan i sin egen Tummerum og kom sjældent til Naboer. Degnen, der for kort tid siden var kommen til Embedet og ikke var kjendt, kom ind til hende for at skrive Mandtal. Samtalen imellem dem faldt saaledes.

"Er De Konen her i Huset?" – "Ja, det véd Gud, a er". – "Er De gift?" – "Det har a været i mange Aar, og a har rele nok en god Mand, og han var en knøv Karl, men a var ogsaa en retten kjøn Pige, naar a da selv skal sige det". – "Ja, det vil jeg godt tro, men hvad hedder Deres Mand?" – "Han hedder for Gud og Alverden Søren Jensen". – "Har De Børn, og er der nogen hos Dem her?" – "Børn, nej, Gud bedre det, a har altid været ufrugtbar". – "Hvor gammel er De?" – "A er akkurat 5 Aar ældre end min mand". – "Hvor gammel er saa Manden?" – "Ja, han er 5 Aar bagefter mig". – "Hvilket Aar er De født?" – "Det véd a ikke". – "Hvilket Aar er Manden født?" – "Det véd a ikke; men da vi havde Gilde, var han 30 Aar, og a var 35". – "Hvilket Aar havde De Gilde?" – "Det véd a bestemt, for det var det Aar a flyttede fra Apothekerens". – "Har De ingen Papirer liggende, jeg maa se efter?" – "Jo min sæl har vi saa, og alle vores Papirer er i Orden". Nu kom Papirerne frem, godt ombundne med Uldgarn og indeholdende Skjøde, Lejekontrakt paa et Tørveskifte o.s.v., men ingen Oplysninger om Mandens eller Konens Alder.

Saa siger Degnen: "Der var en Gang nogle fremmede Krigsfolk her inde i Landet, man kaldte dem Spanioler, hvor gammel var Karen da?" – "Jo, dem kan a godt huske. Det var nogle pæne Karle, men der var ingen Piger, der holdt af dem, for de var da værre end Svin, og de aad Snoge og kaldte dem for Landaal; men hvor gammel a da var, det véd a ikke". – "En Gang kom Engelskmanden og afbrændte en Del af Kjøbenhavn, kan Karen huske det?" – "Gjorde han det af Ondskab, saa gid da Fanden slaa ham, det grimme Skarn, der vilde saadan brænde Folks Huse af". – "Hvornaar blev Karen konfirmeret?" – "Det véd a bestemt, for a var næsten 15 Aar den Gang; a er født sådan en uheldig Tid, nemlig i Pintsen". "Kan De da intet Aarstal huske i hele Deres lange Liv?" – "Jo, 1821 tjente a i Grenaa". – "Hvor gammel var De da?" – "A var fuldvoksen Pige og kunde gjøre, hvad det skulde være". Nu tabte Degnen Tålmodigheden og sagde: "Nu skriver jeg, at De er 65 år gammel". – "I da Gud velsigne Dem, så klog en Mand, og De er endda så ung. Nej, nu har a aldrig kjent mage. For 5 Aar siden var her en Mand, ja, Karl var han da kun den Gang, han var Degn her, før De kom, og han skrev just akkurat 65, ligesom De nu skrev. A har nu aldrig kjent mage til Forstand, te De lige kunde træffe det, for De er jo da ikke uden en lille Vissenspind, ret en grøn Knægt. Hvor gammel er De med Forlov at spørge?" – "Jeg er 24 Aar". – "Det er jo ingen Ting".

Degnen skrev nu stille 70; men han nød altid siden stor Anseelse hos Karen, og i flere Aar gav hun ham og hans Familie mange Gaver.

Kolerabarn fra København

Eller lidt fortælling om Søren og Laura. Min mands oldefar kender vi en del til. Han hed Søren Petersen og var født i Kristrup ved Randers. Han var medstifter af Tømreernes Fagforening i Randers i 1886 og måtte arbejde i Århus, da han var blacklistet i Randers på grund af "det med fagforeningen". For at besøge sin kone og børn i Randers, travede han hver søndag fra Århus til Randers (hvor familien boede) og tilbage igen. Vi har blandt meget andet en kopi af den sang, der blev sunget for ham ved hans 70 års fødselsdag ved Tømreernes Fest i 1924. Hans forældre er også fundet.

Men oldemor, Laura Caroline Wilhelmine Holders, født d. 4. september 1849, gav problemer.

Familiehistorien lød: Hun var et "*kolerabarn*" fra København, forældrene var døde under en pestlignende sygdom, hvorefter hun blev "*afhændet*" på auktion. Dvs. at de børn, der havde mistet deres forældre, blev stillet op og derefter udvalgt af nogle mennesker, som ville tage sig af barnet.

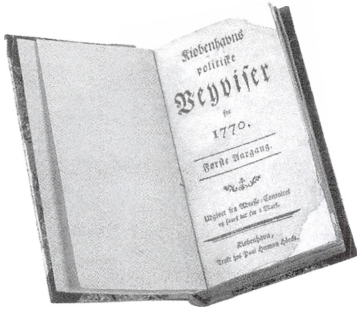

Laura var hjulbenet, så der var ikke umiddelbart nogle, der ville have hende, men hun blev dog til sidst valgt af et par, som vist nok hed Koblci + Krog – København!

Så opgav jeg hende. Indtil jeg en dag prøvede i Family Search, hvor hendes dåb kom frem under IGI Individual Record!

Så gik det fremad (bagud?): Forældrenes vielse og børnefødsler (dåb) blev fundet. Faderen var juveler og guldsmed og forældrene døde i 1853 af henholdsvis tyfus og kolera, fra 7 børn i alderen fra 1 til 13 år. En tur til Københavns Rådhus gav også de adresser, familien boede på. Alt sammen en spændende begyndelse på et nyt kapitel.

Fra adresseavis til internet

Af Charlotte Bach

I Virum ligger et museum, som ikke ret mange kender til. Det er Kraks museum, der fortæller historien om tilblivelsen af verdens ældste vejviser.

De første vejvisere medregnede ikke jævne folk eller børn og kvinder – bortset fra Jordemødre.

De medarbejdere, der er blevet ansat hos Krak det sidste års tid, har deltaget i et ritual, som den nuværende direktør Ove Seth-Sørensen indførte, da han tiltrådte. Den nye medarbejder er blevet ført ned i kælderens på hovedkontoret i Virum og ind i det museum, som den daværende direktør siden 1984 Ib Topholm fik indrettet i 1989 i forbindelse med udflytningen fra Nytorv. Her ved Thorvald Kraks gamle egetræsskrivebord har den nyansatte skrevet sig ind i medarbejderbogen og derved lagt et lille stykke til den historie, der begyndte i 1770, og som museet vidner om.

”For mig har det været vigtigt at videregive vores 233-årige historie til medarbejderne og vise dem, at dette ikke bare er en af tidens hastigt opståede og måske ikke så sejlivede dotcom-virksomheder”, siger Ove Leth-Sørensen og tilføjer, at de fleste medarbejdere føler historiens vingesus, når de hører beretningen om verdens ældste eksisterende vejviser, der – på nogle ganske få undtagelser nær – er udkommet hvert år siden 1770.

På den tid levede i Danmark en ganske entreprenant købmand – en iværksætter ville man kalde Hans Holck i dag. Holck havde øje for de mange fattige indbyggere i København og etablerede Danmarks første sygekasse i 1769, gratis-skoler i 1776 og landets første arbejdsanvisning i 1778. Han drev også sammen med sin købmanspartner det såkaldte adressekontor, hvor folk kunne gå ind og få oplysninger om alt muligt, f.eks. hvornår der kom og gik skibe, og hvor hvilke personer i byen befandt sig.

Men hvorfor ikke vende informationsstrømmen om, tænkte Hans Holck, så folk kunne få informationerne uden at skulle gå på adressekontoret?

I 1759 udgav han den lille avis Adressekontorets Efterretninger. Det var datidens Børsen med oplysninger om erhvervslivet, og det lille blad var en seriøs konkurrent til Berlingske Tidende, der havde set dagens lys 10 år tidligere.

På den tid havde man ingen husnumre – kun gadenavne, og en vis Hans Barhow havde i 1748 søgt at registrere indbyggerne i nogle af Københavns kvarterer og tilføjet personerne en række højst subjektive oplysninger.

Det hed f.eks. om en vintapperenke i Store Kongensgade, at hendes søn var ”*en tyk én*”, og om guldsmededatteren fra samme gade, at hun er ”*den jomfru med opspilede næsebor*”. Alle får et par ord med på vejen, f.eks. ”*konen er en satan*”, ”*de har mange børn*”, ”*en smuk pige – vrikker når hun går*”, ”*en vogmand og en tømrmester, som har forbygget sig og derfor løb bort*”. Barhows vejviser blev aldrig udgivet, og det var nok godt det samme for ham. Manuskriptet findes i dag på Rigsarkivet.

Kun de betydningsfulde borgere

På Hans Holcks foranledning kom der husnumre, dvs. man malede matrikelnumrene på gavlene. Idéen med ulige numre på venstre side og lige numre på højre siden af gaden stammer fra Thorvald Krak, der i 1859 kopierede denne facon fra Europa.

Arbejdet med adresseavisen inspirerede Holck til en mere systematisk udgivelse, hvor borgere og handlende selv kunne finde hinanden. Efter nogle udgivelser af handelsvejvisere kom den første komplette vejviser for København på gaden 10. januar 1770. Den var ca. 8 x 14 cm og ”gav anvisning til de flestes bopæle”. Det var dog så som så med de fleste. Ud af byens 80.000 borgere var kun knap 1.100 medtaget. Kvinder og børn var udelukkede – de talte ikke i datidens offentlige samfund. Bortset fra jordemødre. Jævne borgere var heller ikke medtaget, kun de, ifølge Holck, betydningsfulde. Fra den tid stammer sandsynligvis talemåden: Det kan du kigge i vejviseren efter (underforstået: det finder du ikke).

Vejviseren indeholdt ikke kun folks navne og adresser. Her var også forskellige priser på aviser, porto, begravelse, udførsel af møg fra køer og lokummer og vekselkurser. Desuden regler for tjenestefolk, regler for sorg (enker skulle sørge længere tid end enkemænd, før de måtte gifte sig igen) og lukketider for byens porte. Endelig var der anvisning til byens seværdigheder og tabeller med renteudregninger.

Klæder lig og sælger vokslagener

Hans Holck havde ramt et behov hos det københavnske borgerskab, og vejviseren blev genoptrykt hvert år, bortset fra et par enkelte år, da Hans Holck havde fået en hjerneblødning i 1779, og da han døde i 1783.

Herefter blev vejviserhvervet over taget af boghandler Proft, der i 1789 indførte et

kort over København med gade-navne. Kortet var med året efter, men gled så ud og kom først igen ca. 100 år senere.

I 1801 finder man følgende registrering: ”*Bjørn, madam, klæder lig og sælger voks-lagener, Vigantsgade 323*”. Kvinder og jævne borgere har således på dette tidspunkt fundet vej til omtale. Uden for portene havde en del gader ikke et entydigt navn.

Derfor stod følgende i 1805- udgaven: ”*Jomfru Hagerup, besidder et middel for slag og besvimelser, på barkmøllen ved jødernes kirkegård uden for Nørreport*”.

Forskellige boghandlerfamilier har stået for udgivelsen af vejviseren, indtil Thorvald Krak i 1862 kom ind i billedet. Han var stadskonduktør og kendte fra sin tid som kaptajn i ingeniørkorpset til opmålingsarbejde. Han fik indført de fortløbende gadenumre og – som en nyskabelse – annoncer. Håndbogen havde nu fire dele: et realregister, et personregister, et fagregister og et firmaregister.

I 1902 blev husregistret forsynet med små kortskitser. Sønnen Ove Krak havde nu overtaget udgivelsen, og i 1920'erne blev kort over bydele og kvarterer indført, sådan som vi kender kortbogen i dag.

Efter Ove Kraks død overgik ejerskabet til en fond, Kraks Fond med godgørende formål.

Museet i kælderen i Virum blev realiseringen af en længe næret drøm hos daværende direktør Ib Topholm. Det består af to rum. Det første er helliget Hans Holck og hans vejvisere, det andet fortæller historien om Krak-familien og frem til i dag. Billeder på væggene vidner om Københavns historie, og i bogskabene findes en righoldig samling af de tidligere vejvisere og øvrige udgivelser. Her er Københavns Amt i færd med at efterforske, hvor de virksomheder, som forurenedede i 1960'erne og 1970'erne, har ligget.

Kraks A/S har 150 medarbejdere, og hver uge besøger omkring 11 millioner brugere www.krak.dk, som er den næststørste udbyder på nettet, kun overgået af Jubii. Krak har syv internet-portaler og udgiver over 50 forskellige bøger med vejviseren, som dækker Danmark og Øresundsregionen, samt Blå Bog som de mest kendte.

Ved Kraks 225 års jubilæum i 1995 udgav Krak bogen ”*Hans Holck viste vejen*” af historikerne Holger Dyrbye og Jørgen Thomsen. Den er på 333 sider og koster 225 kr. inkl. moms. Kan købes hos Kraks Forlag.

Kraks Forlag, Virumgårdsvej 21, 2830 Virum.

Museet åbent 8.30-16.30, dog kun efter forudgående aftale på tlf. 45 95 65 00.

En ganske almindelig kolonibestyrer i Grønland

Carl Emil Olfert Lytzen

Carl Emil Olfert Lytzen blev født fordi Chirourg Johannes Habersdorf Lytzen, efter sin eksamen i København i 1830 tog til Grønland og i Godhavn i 1835 giftede han sig med Louise Tabitha Brandt.

Chirourg Johannes Habersdorf Lytzen sejlede rundt til diverse bygder, anlæg, bopladser og byer for at hjælpe med de skavanker, der kunne hjælpes på den gang. Grønlænderen var ikke vænnet til at opsøge nogen, når man var syg – Der havde aldrig før været nogen at komme til – så sygdom var en del af hverdagen, og døden var hele livets ledsager i et klima, der er så barskt, at hele bygder kunne uddø en vinter, fordi den varede bare en måned længere end normalt, eller fangsten før vinteren havde været blot lidt ringere end normalt. I Grønland levede man den gang på kanten af livet – altid.

Chirourg Johannes Habersdorf fik i 1836 sønnen Hans, og den 6. august 1839 fødtes Carl Emil Olfert Lytzen ombord på skibet "Hvalfisker" mellem Frederikshaab (Paamiut) og Julianehåb (Qaqortoq).

Tabitha, Chirourgens hustru var fulgt med på turen, fordi hun havde brug for en læge til sin fødsel.

Der findes ikke så megen historie om Carl Emil Olfert Lytzen som lille. Først da han som 17-årig får arbejde i anlægget *Nanortalik* og bliver volontør. På det tidspunkt var det svært at få andet job i Grønland, det eneste der var, var at blive fanger.

Chirourg Johannes er fra 1850 praktiserende læge i Nanortalik og handelsbestyrer samme sted. Han holder Carl Emil Olfert i ørerne det første år.

Carl Emil Olfert pendler i de næste år frem og tilbage mellem Julianehåb og Nanortalik, og da hans far dør i 1863, bliver Carl Emil Olfert udnævnt til assistent ved Nanortalik, hvor han flytter ind i det hus, han og hans far byggede de foregående år. Her bor også Carl Emil Olferts mor Tabitha, samt hans to søstre Sophie Charlotte Marie Severine og Elise Emilie Nathalie.

Huset findes i dag som "B2", altså Nanortaliks "bygning nummer 2" – smukt beliggende mod vandet – men forsømt. B2 indgår i Nanortaliks Museumsområde, der er ganske enestående, idet det nye Nanortalik i dag er bygget en kilometer væk omkring en ny havn. Derfor ligger hele det gamle anlæg med bygningerne, kirkegården og gammelhavn stadig som en tidskapsel med historien fra 1800-tallet. Huset søges nu istandsat og skal huse "Sydgrønlands lægevæsen", idet huset har været Nanortaliks sygehus i mange år og gennem flere perioder, helt op til 1945.

Assistent Carl Emil Olfert havde sin daglige gang i Nanortalik; dog har han i Julianehåb (Hovedstaden i Sydgrønland) 75 km. væk, fået øjnene op for – Jomfru Maria Euphemia Rosen, der i 1863 er kommet til Julianehåb for at hjælpe sin søster, Caroline Adelaide Rosen med de børn hun fik med sin mand, Missionær Carl Heilmann Rosen. Euphemias far var missionær i Trankebar, dengang Dansk koloni.

Således optræder Carl Emil Olfert og Euphemia den 7. januar 1865 som vidner til dåben af et barn Arthur Rosen - dette 1 1/2 år før, Carl Emil Olfert lader sig slæbe op til alteret i Julianehåb kirke kl. 11 1/2 som der står i Missionær Rosens dagbog, onsdag den 5. september 1866.

Foto: Euphemia lige før afrejse til Grønland 1863, 21 årgammel.

I kirkebogen står der, at de er viet efter Inspektørens dertil givne tilladelse i brev af 4/7-1865.

Carl Emil Olfert var 27 1/2 år gammel og assistent i den Kgl. Handels tjeneste og betjener af Anlægget Nanortalik. Ung i kost.

Jomfru Euphemia Rosen var 24 1/2 år gammel, søster til Missionær Rosens Hustru og opholdende sig i Missionærens hus.

Begge til fulde kendte af C.H. Rosen.

Mandag den 10. september afrejser Lytzen og Euphemia til Nanortalik ifølge deres dagbog. Carl Emil Olfert og Euphemia har til huse i Nanortalik og den 9. februar 1868 fødes sønnen **Hans Lytzen**. Hans skal navnet være, efter den bror, Carl Emil Olfert mistede 1854 ved en vådeskudsulykke. Allerede den 28. februar hjemmedøbes han af Carl Emil Olfert men allerede den 3. marts dør sønnen - det var et hårdt liv den gang og nu for børn i dette hjørne af verden.

Nu må man jo ikke lade sig gå på af begyndervanskeligheder, så allerede den 17. januar 1869 - 11 mdr. efter – fødes sønnen **Hjalmar**, der døbes i Julianehåb Kirke den 25. maj, da isen er lettet - Købmand Lassen og Missionær Rosen er vidner.

Senere i 1869 bliver Carl Emil Olfert konstitueret som kolonibestyrer i Frederikshåb (Paamiut). Frederikshåb havde dengang ikke de store kulturelle begivenheder, og verdensstjernerne kom sjældent forbi, det var med nød og næppe en by, men så blev atter en søn **Halfdan** født den 26. maj 1870, men også han dør den 22. juli, netop som familien har fået sig skudt ind på at få børn op til sommeren.

Euphemia får desværre brystsyge og kan ikke passe huset alene, men så bliver der ansat en lokal pige til hjælp, ved navn Kristiane Laurenze Kirstine Juliane.

Sønnen Hjalmar får desværre en tandbyld og dør 5. marts 1871 - Euphemia klarer desværre heller ikke sin brystsyge (tuberkulose) og dør 21. november 1871.

.....MEN **Emanuel Lars Daniel Hjalmar** fødes den 24. august 1871 en anelse upassende, ved stuepigens hjælp!

Det, at de grønlandske kvinder tilsyneladende også i dag meget nemt får et uægte barn skyldes, at livet heroppe ER sådan, at hvis man ikke sørger for at få det fremmede blod, der ankommer til byen, så får man i en lille bygd med 80 indbyggere indavl med tiden. Ydermere var kulturen baseret udelukkende på fangererhvervet – Manden var fanger, og var han en god fanger, kunne han holde mere end en kone med mad, også om vinteren. Kvinderne prøvede, om det gik an at flytte ind hos en god fanger, og smed han hende IKKE ud, så fik de som regel nogle børn ud af det. Således gik livet videre, afpasset efter hvad der var af mad.

Systemet med at blive gift? Ja, men det var noget de dernede syd fra havde fundet på og det kunne være meget godt, hvis de nu ville have det sådan. Det betød ikke noget særligt for grønlænderen – og det gør det heller ikke i dag, hvor 60 % af alle børn bliver født uden for ægteskab.

Carl Emil Olfert var en mægtig fanger! Han havde alt vinterforrådet for hele byen oppe på loftet. Han var ikke en mand, der overbebyrder sin stuepige, så Laurentia Kristine Elisabeth Eleonora Levi flytter også ind!

Allerede den 18. oktober fødes en datter **Klaudia Ester Rebekka Levi**. Carl Emil Olfert må være meget bekymret over den store dødelighed i byen, for der flytter 2 kvinder mere ind og vupti – fødes børnene **Rebekka Charlotte Erika** den 25. juli 1873, (mor er Eleonora Råberg) og **Sophia Elisabeth Ovine** den 26. juli 1873, (mor er Kristiane Laurenze Kirstine Juliane) og **Mathias Jonathan Daniel** den 23. August 1873, (mor er Kristiane Line Dortesag). I dag lever en slægtning til os, Pavia Egede, i Iterdlaq som fårehyrde. Han er efterkommer af en af disse kvinder. Det ville glæde os at få mere historie fra denne kant.

Carl Emil Olfert rejste fra byen til Danmark for at finde sig en kone - så han gifter sig den 28. december 1873 efter bevilling af 21. december fra "Kgl Grønlandske Handel" med garverdatteren i Nykøbing Sjælland **Hanne Florentine Henriette Schacke**. De rejser i 1874 til Carl Emil Olferts nye job som kolonibestyrer for Sukkertoppen (Maniitsoq) – derfor opdagede Carl Emil Olfert slet ikke, at han blev lyksaliggjort med sønnen **Enok Peter Jehu Levi**, som enkefru Ane Sophie Mette Margrethe skænkede ham, og udlagde ham som barnefader den 10. februar 1874.

Man kan vel ikke sige at han teknisk set blev født indenfor ægteskab - snarere end han blev født ind i et ægteskab.

10 år senere ses han i en tilrejseliste til Julianehåb som uægte barn.

Fotos til venstre:

Carl Emil Olfert og Hanne som brud den 28. december 1873. Hanne Florentine Schacke var en sej og køn pige på 28 år og der er ingen tvivl om, at Carl Emil Olfert har været glad for sin kone for:

Sønnen **Hjalmar** fødes i Sukkertoppen den 22. april 1875. Sønnen overlever i 62 år og er min bedstefar.

I spøg har vi i familien altid kaldet ham for "Hjalmar den 3die", da der jo var to Hjalmar før ham. Ham kan jeg skrive om en anden gang. Han havde et meget kosmopolitisk liv. Oplever revolutionen i Sct. Pedersborg som udsendt af Store Nordiske Telegraf-kompagni. Han bliver desuden som 10-årig sendt på skole i Danmark. Korrespondancen til forældrene fra 1886-1890 har jeg, ligesom breve til og fra sin kone 1906-17.

Atter en datter **Astrid** bliver født den 10. august 1876, hun bliver 84 og dør i USA. Der kommer nu en pause på over to år – uden børnefødsler - det er meget mystisk - skulle Carl Emil Olfert virkeligt have gået så meget op i sit arbejde i stedet for sit familieliv - Jeg syntes ikke det lignede ham med sådan en svaghedsperiode, men så ånder vi lettede op igen for atter en datter **Rigmor** bliver født den 11. April 1879. Hun bliver 74. Det må have været skønt med disse sunde børn efter al den elendighed førhen. Rigmor levede et meget interessant liv i USA. Brevene hun sender hjem til sin mor er i familiens eje og er fra 1906-12.

Carl Emil Olfert får i 1880 kolonibestyrerposten i Julianehåb - en meget stor post.

Julianehåb er og var Sydgrønlands hovedstad og største by. Der skulle disponeres for fødevarer for vinteren på handelspladsen, for skibene kunne jo ikke lægge til her hele vinterhalvåret pga. isen.

Veje fandtes der heller ikke mellem byerne noget sted i Grønland og i dag har byen vel kun 10-20 km veje ialt - og hvad havde man dengang? ..Jo, man havde og har stadig en 46 meter dyb sø der er 1 kvadratkilometer stor, så der er altid ferskt vand i byen også i store frostperioder.

Den lille søn **Vagn** blev født i Julianehåb den 29. september 1880. Vagn kommer vidt omkring i sine 65 år - blandt andet som garvermester i Sct. Petersborg, hvor storebror er overtelegrafist.

Carl Emil Olfert er nu blevet lidt karrig med navnene – det kunne tænke sig at han var ved at løbe tør for ider?

NEJ! Den 14. oktober 1883 kommer en lille datter *Inge* til verden.

Inge er med på hjemrejse til Danmark i 1884, men kommer ikke med op til Grønland igen i 1885. Det kan læses af rejselisterne for Julianehåb. Hun er sikkert blevet syg i Danmark og den lille ny ligger højst sandsynligt på Nykøbing Sjællands kirkegård.

Igen er der her en pause i børnefødslerne, dette kunne måske skyldtes Hannes sorg over at havde mistet lille Inge. Men så kommer der en søn *Sven* den 25. september 1887. Han bliver 63 år, også en høj alder for en, der er født på Grønland. Sven bliver landsretssagfører og ordner familiens sager gennem tiden. Han bliver lang tid hos sin mor og støtter hende, medens resten af ungerne er i udlandet.

Carl Emil Olfert forærer 1. september 1887 (efter sin mors død) sit hus i Nanortalik til sine søstre med et gavebrev, der også er i familiens eje endnu. Her fik de fuld råderet i huset, men måtte ikke sælge det uden hans samtykke. Søstrene levede her til 1916 i Nanortalik. De drev i perioder huset som sygehus og de blev meget afholdte og tillagde sig lægekræfter, da deres far jo var kirurg og selv blandede de egne mediciner - det var noget, man forstod deroppe.

Billede fra Julianehåb er fra ca. 1891. Et af de første billeder der blev taget af Godthåb Foto.

Carl Emil Olfert kommer i 1892 til Danmark på hjemrejse og rejser igen tilbage til Grønland i 1893.

Han får et slagtilfælde og må rejse hjem igen, hvor han får et retrætejob, han kan klare.

Dette for sin lange og tro tjeneste for Kgl. grønlandske handel.

Den 4. april 1896 dør Carl Emil Olfert og bliver begravet på familiegravstedet på Assistens kirkegård.

Hans kone Hanne lever til 1. januar 1913 og følger sine børn godt på vej – hun har sikkert levet et hårdt liv dengang. Sønnen Vagn var i 1896 16 år gammel, det kan have været derfor, han kom i garverlære hos familien i Nykøbing (Hannes far var garver, og garver-gården var gået i arv til familien). I gemmerne findes Carl Emil Olfert's lommebog, hvor der for 1883-1889 er blevet ført regnskab med fødte og døde, handlede skind og huder samt hvordan et hus bygges og mange andre af de

ting, der skulle føres tal på. Carl Emil Olfert har assisteret ved flere ekspeditioner med råd og vejledninger. Blandt andet har han fra den franske stat modtaget to Sevresvaser (1889) for sin assistance.

Vaserne er af datteren Rigmors arvinger skænket til det Grønlandske Landsting, hvor de nu er de eneste prydenstande i Landstingssalen.

Med fine blomster i, pynter de på begge sider af formandssæderne.

Ja - 15 børn blev det til for Carl Emil Olfert samt alle hans koner, men krøniken kan vokse sig større endnu. Blandt andet kan de, der kan genkende deres forfædre efter det, der her er skrevet, give sig til kende - jeg vil meget gerne vide mere om familien som helhed. Uanset om det er godt eller skidt. Det er meget bedre med et navn der har en historie end et navn der ingen historie har.

Foto: Hanne med sine 5 børn Rigmor, Astrid, Vagn, Sven, Hjalmar 1892-1893.

Bo Lytzen

Slægtshistorisk Lokalcenter i Allerød

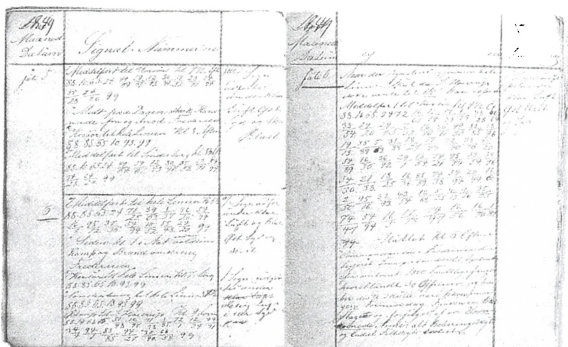
Den 21. april 2004 åbnede det nye Slægtshistoriske Lokalcenter i Allerød. Centeret hører under Jesus Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Da interessen for et Slægtshistorisk Lokalcenter var meget stort, har kirken på ca. 2 ½ år udrettet et stort arbejde. Centeret er indrettet i et lokale i kirkens underetage. Centret indeholder 5 arbejdsstationer med mulighed for en sjette, bestående af Pc'er med adgang til internet (ASDL) og tre læsemaskiner til mikrofiche og mikrofilm.

På centeret er der registraturer til alle de kirkebøger og andre arkivalier fra både ind- og udland, som er blevet filmet af Jesu Kristi Kirke. Disse film kan bestilles eller lejes hjem til centre, hvor de derefter kan benyttes. Slægtshistorisk center vil være åbent tirsdage og onsdage fra kl. 17-21. Centret har egen indgang i udvendigt kælderniveau.

Centerleder Jette Miller tlf. 48192319 – email: shls_alleroed@hotmail.com

Fjenden er total slagen

Når telegrammer blev sendt med de optiske telegrafer, blev de noteret ned i telegrafbestyrerens journal. De fleste af disse journaler er bevaret og det giver os mulighed for at følge med i de budskaber, der vandrede fra mast til mast i krig og fred.

The image shows a page from a telegraph journal, likely from the 1840s. It is divided into several columns by vertical lines. The first column contains dates, with '1849' written at the top. The subsequent columns contain handwritten text in cursive script, which appears to be telegrams or reports. The handwriting is dense and fills most of the page's content area.

Foto: Slaget ved Fredericia 1849 i Sdr. Højerup telegrafjournal. Den 6. juli melder stationen: " Siden kl. 1 i Nat og endnu voldsom Kamp og Brand omkring Fredericia". Og senere på dagen det triumferende budskab: Fjenden er total slagen og forfølges af vor hæderkronede Armé. Alt Belejringsstyks og en del Feltstyks erobret".

Postvæsenets optiske telegraflinje der gik over Storebælt via Sprogø, bragte avisnyheder, oplysninger om postskibes og isbådes afgang og endelig private telegrammer. Den 5. maj 1817 finder vi i Nyborgs journal, at "Napoleon har forsøgt at undvige fra St. Helena i en Møbelkasse". Den 1. januar 1821 melder samme journal om dravis i Korsør Havn og en uge efter, at isbådene fra Korsør er "avanceret ubetydelig ind i Westerlandsisen". Den 9. oktober 1820 inviterer kammerråd Gerstenberg fra Korsør sig selv på visit hos byfoged Lorentz i Nyborg. Postens telegrafer tjente mange formål og var navnlig til god nytte for postfolk og andre i Nyborg og Korsør. Fra krigene i perioden findes der imidlertid anderledes dramatiske meddelelser bevaret. I årene efter Københavns bombardement og ranet af den danske flåde blev der udkæmpet en krig i de danske farvande mellem de engelske og svenske konvojer og krigsskibe på den ene side, og danske kapere og kanonbåde på den anden side. Her kan vi følge, hvordan de danske telegrafstationer, der lå tæt omkring de danske bæltter, konstant holdt udvig efter de engelske konvojer og ængsteligt fulgte de danske konvojers forsøg på at krydse bæltterne. I journalen fra Lykkeby på Langeland finder vi spor af små succeser, som den 26. september 1813, da der indløber et telegram fra kanonbådsbasen Enehøje Ø ved Nakskov, at "en dansk Kaper har opbragt en svensk Galleas til Enehøje Ø i aftes".

Under Treårskrigen 1848-50 tjente de optiske telegrafer en vigtig rolle som kommandovej. Det fremgår tydeligt af telegrafjournalerne, der f.eks. viser, at ordren til at angribe ved det afgørende slag ved Isted den 25. juli 1850 blev sendt fra krigsministeren via den optiske telegraf til arméens overkommando i Sønderborg: Dagen før indløber det lidt snørklede telegram: "At angribe bør ikke uden vigtige Grunde udsættes".

Efterskrift.

I tilknytning til denne artikel, kan det oplyses, at Post & Tele Museum har et meget stort materiale, som kan have interesse for slægtsforskere. De har ligefrem en liste, der hedder ”Kilder til slægtsforskning”. Henvend jer i **Post & Tele Museums Studiehus i Valkendorfsvej 9**. Åbent tirsdag – fredag kl. 10-15 samt den første lørdag i måneden. Mandag lukket. Nærmere oplysning om Studiehuset fås ved henvendelse til Post & Tele Museum på telefon 33 41 09 00.

Har I oplysninger om optiske telegrafister hører muset gerne fra jer.

Yderlige oplysninger på: <http://www.ptt-museum.dk>

Med tilladelse fra MUSEUMSposten, juni 2002 af museumsinspektør Sune Christian Pedersen

Anerne var kobbersmede

Der var ingen rejsebureaufolk men mange kobbersmede i anetavlen for Simon Spies, født d. 1. september 1921 i Helsingør og døde 16. april 1984. Det fremgår af en bog om formandens aner, udgivet til familie og nærmeste venner af statsrevisor H. Erik Olesn i anledningen af et-års dagen for Simons Spies død. Hovedparten knytter sig til Helsingør og landbomiljøer i Nordsjælland. Spies nedstammede i sin lige fædrene slægts-linie fra Spiesfamilien, som gennem generationer havde ernæret sig som kobbersmede på egnen. Af de

32 aner i tipoldeforældre-rækken er de fire født i Skotland og fire i Skåne. Resten fordeler sig mellem Jylland og Sjælland. Der er også en færgemand i sjette generation og to fæstebønder samt en lods. Faderen var kunstmaler født i 1889 i Helsingør og havde mellemløbet Olgilvie, som også Simon Spies fik med i rækken af fornavne, Simon Ove Christian Olgilvie Spies. Moderen Emma Spies, hvem bogen er tilegnet, er født i 1899. Det er på hendes side svenskerne findes omkring 1800-tallet.

Simon Spies var skilsmissebarn og fik en streng opvækst af sin mor Emma Spies. Simon var en dygtig skoleelev og begyndte tidligt at tjene sine egne penge. Simon Spies havde et grundprincip om, at anvende halvdelen af fortjenesten. Den anden halvdel sparede op. Med realeksamen, studentereksamen og to universitetsuddannelser i statsvidenskab og psykologi med højeste karakterer var Simon vel klædt på. En tilfældighed gjorde at han blev rejsearrangør. Han strandede på Mallorca og var helt blank, men skaffede sig måltider gennem at lokke gæster ind på en dansk restaurant. Under opholdet forstod han, at der fandtes store muligheder i at udnytte hotellernes uudnyttede værelser under vintermånederne. Den 11. november 1956 kom den første annonce i Berlingske Tidende – og starten på et rejseeventyr var begyndt.

Gitte Bergendorff Høstbo

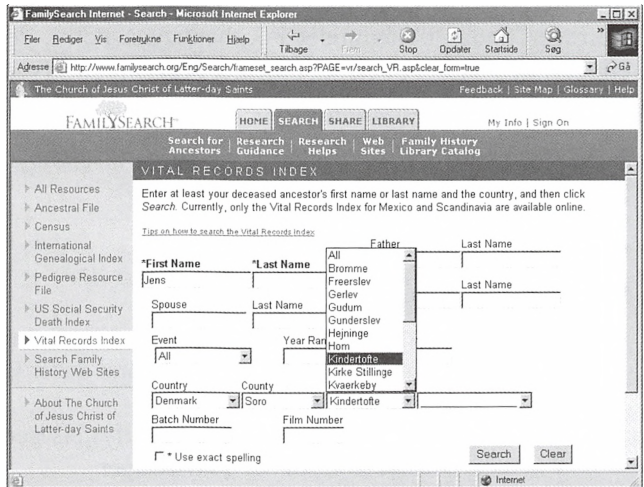
FAMILYSEARCH™ Vital Records Index - Kirkebøger.

<http://www.familysearch.org>

Familysearch hjemmesiden har mange spændende undergrupper; selve siden vokser med ca. 1 million data om måneden. Her vil jeg give en lille vejledning i brugen af Vital Records Index. Her har man indtil nu adgang til afskrifter af hele kirkebøger fra Danmark, Norge, Sverige, Finland og Mexico.

Går man direkte ind i Vital Records Index, kan man se hvilke lande,

amter og sogne, der er indtastet kirkebøger fra. Her har jeg valgt Danmark, Sorø og Kindertofte sogn. Når det er valgt, skal der indskrives **1 navn**, for at siden lukker op, skriv et lille navn som f.eks. fornavnet **Jens**, det findes næsten alle steder.

Klik derefter på **Search**. Nu får du en liste over alle de Jenser, der er i Kindertofte sogn. Men det var jo ikke det, vi skulle bruge. Klik derfor på en tilfældig person som f.eks. Jens Jensen fra 1767, så kommer hans data frem og nederst under **Source Information**, kommer **Batch Number**. Her kan du i dette tilfælde se at alle kirkebøgerne fra Kindertofte sogn fra 1756-1858 er indtastede.

Klikker du nu direkte på **Source Dates** kommer 1 nyt skema frem, og her får du 2 muligheder:

1. Skriv intet navn ind, gå direkte videre ved at klikke på Search igen. Nu får du en lang liste over alle de indførsler der er i den pågældende kirkebog, opført i alfabetisk orden.

2. Bliver det for mange, ønsker du kun bestemte navne, kan man indtaste et bestemt efternavn eller en enkelt persons navn. Du kan også søge på et forældrepar og se, hvilke børn de har fået i det pågældende sogn. Jeg har i USA set, at der findes Vital Records fra mange centraleuropæiske lande. Disse kan købes på CD'er derovre. Så de skal nok komme på nettet også. I dette tilfælde valgte vi data fra en dåb. Vælger man i stedet data fra en vielse, får man en oversigt over alle de vielser, der er i den pågældende kirkebog.

(Denne side kan også udskrives fra vor hjemmeside under punktet "Hent og print")

Københavns Politis arkivalier

Den trykte registratur *Københavnske Politi- og Domsmyndigheder 1* fra 1975 rummer oversigter over de arkivalier, der indtil da var afleveret. Oversigter over nye afleveringer findes i ringbindet i Københavns Politi, der rummer summariske afleveringsfortegnelser. Begge er opstillet i registratur-afsnittet: Københavns Politi.

Vigtige kildetyper i Københavns Politi

- Modtagne skrivelser (pakket fordelt efter afsender)
- Kopibøger
- Journaler og journalsager
- Udtagede journalsager sagligt ordnet:
 - a) Politiets organisation, personale og lokalforhold
 - b) Fængsels- og arrestforhold samt sager vedr. forbrydere mm.
 - c) Næringsforhold
 - d) Bevillingssager. Teater og forlystelsesetablissementer
 - e) Diverse kontrol- og tilsynssager
 - f) Veterinær- og sundhedssager
 - g) Sociale forhold
 - h) Renovationsforhold
 - i) Trafikforhold
 - j) Politiske forhold
 - k) Kongehuset og fremmede fyrstebesøg
 - l) Diverse
- Protokoller

Politikilder, der i København *ikke* findes hos Politiet:

- Faderskabs-, alimentations-, separations-, skilsmisse- og navne forandringsprotokoller findes hos Københavns Overpræsidium. Se dog også 4. politiinspektorat.
- Næringsprotokoller, handels- og aktieselskabsregistre findes hos Københavns Magistrat (Københavns Stadsarkiv).
- Brand- og sundhedskommissionssager findes hos Københavns Magistrat (Københavns Stadsarkiv)
- Straffesager og strafferegistre findes hos Landsover- samt Hof- og Stadsretten (før 1919) og hos Københavns Byret (efter 1919).

Minutberetninger

23. august 1943 - 19. september 1944

Københavns Politi, 1. Politisinspektorat

Første Politisinspektør har Vagten.

- Kl. 10,00 P.k. Krogh er mødt.
- Kl. 11,00 Departementchef Ejev. Larsen har meddelt, at Pastor Kai Munk, der skulle være Prædikant ved Gudstjenesten i Helligaandskirken i Dag Kl. 14, ikke maa prædike efter Ordre fra tysk Side.
St. 1 er underrettet og holder Gudstjenesten under Observation. Radiovogn stationeres ved Kirken Kl. 13 $\frac{1}{4}$ til 14 $\frac{1}{2}$.
- Kl. 11,35 St. 4 meddeler - Under Gravning efter Koks i Haveforeningen "Strandlyst" er der fundet 2 gamle Granater 120- C.K. er underrettet.
- Kl. 14,30 Radioen: Alt normalt ved Helligaandskirken.
- Kl. 15,10 O.b. Schumacher St. 1 - Gudstjenesten i Helligaandskirken forløb ganske normalt. Sognepræsten prædikede.
- Kl. 18,00 P.k. Bøgholm Larsen mødt.
- Kl. 22,27 P.k. Sørensen St. 9 meddeler, at der bliver skudt i Gaarden til Ejendommen i Valby Langgade 264. St. 9 sender Udrykningsvogn. Radiovogn paa Vej til Stedet.
- Kl. 22,50 P.a. Sørensen St. 9 melder, at der ved Undersøgelse i Ejendommen Valby Langgade Nr. 264 ikke er fundet noget mistænkeligt. Viceværten fastholder, at han har hørt skud. Opdagerne tilkaldes.
- Kl. 23,04 P.a. Sørensen St. 9 melder Ildløs paa Roskildevej 195.
- Kl. 23,12 P.b. 263 Lauersen St, 5 meddelt, at han Kl. 21,45 var tilkaldt til Grand Hotel, hvor der var opstaaet Strid mellem nogle civile Frikorpsfolk og en Stumführer Gerlach, der boede paa Hotellet. O.B. Lauersen var i Uniform, og en af de civile Frikorpsfolk trak Pistol imod ham, men Lauersen trak selv sin Pistol, og der skete saa ikke mere. Værten ønskede Frikorpsmændene fjernede fra Hotellet, hvilket de indvilgede i, men O.b. Lauersen fik ikke Navnet paa den Mand, der trak Pistolen imod ham, men derimod paa en af hans Kammerater: Stumführer Gerlach ville smide Ob'en ned ad Trappen, men kom ikke godt fra det. Han kom i Seng paa sit Værelse. Notits fremsendes.
- Kl. 23,25 O.b. Christensen St. 9 melder, at der ikke er konstateret Ildløs paa Roskildevej 195. Meldingen var fremkommet fra en C.B. Brandmand Ulrichsen, der mente at have set Brandskær bag vinduerne i en Lejlighed.
- Kl. 0,42 Opdagerne meddelte opdagerne, at Undersøgelsen i Anledning af formentlig skydning i Valby Langgade er afsluttet. Der var ikke konstateret noget mistænkeligt.
- Kl. 2,25 P.a. Viggo Nielsen St. 5 melder Skydning fra Tømmergravsgade 3 (Belysningsvæsenets Plads) og form. Ogsaa fra Istedgade. Udryknings-tjenesten underrettet.

Indholdsfortegnelse:	Side
Foreningsoversigt	2
Årsberetning	3-5
Generalforsamlingen den 10. marts 2004	6
Regnskab 2004	7
Hvor gammel var Bitte-Karen i 1860	8
Kolerabarn fra København	9
Fra adresseavis til internet	10-12
En ganske almindelig kolonibestyrer i Grønland	13-18
Slægtshistorisk Center i Allerød	18
Fjenden er total slagen	19
Anerne var kobbersmede	20
Family Search, Vital Records Index-Kirkebøger	21
Københavns Politis arkivlister	22
Minutberetninger	23

Indhæftet i midten: Program for slægtsforskerdag 2004

Eftermiddage på Rigsarkivet:

Direktører, arbejdere og alle de andre - levevilkår i 1950'erne

Hvilke arkivalier siger noget om levevilkårene i 50'erne? Hvordan var sundhedstilstanden? Hvornår forsvandt rationeringen? Hvornår kom der gang i saneringerne? Hvordan levede, arbejdede og boede virkelighedens Ida, Erik, Søs og Palle?.

Tidspunkt: Mandag den 10. maj, kl. 16.30

v/ arkivar Kristian Ring og arkivar Asger Svane-Knudsen

Sted: Rigsarkivet, Harsdorffsalen, indg. Tøjhusgade 1 (Der er åbent fra 16.00)

Alle læsere ønskes en god sommer!